

ПЛЪВЕНСКИ НОВИНИ

СЕДМИЧЕНЪ НЕЗАВИСИМЪ ВЕСТНИКЪ

Редакция печатница МОТАВЧИЕВЪ. Тел. № 63. Редакторъ ИВ. БАКАЛОВЪ

Обявления

и
ДОПИСКИ

се приематъ въ печатница Мотавчиевъ

телефонъ № 63.

„Българска захаръ“

Искатъ да ни кажатъ, че едва сега ще се пристъпи къмъ произвеждането на такава. Никой не може да разбере, защо захарта, която сега се произвежда у насъ, не е българска, тогава, когато цвеклото се ражда на наша земя, и фабриките, които вадятъ отъ него захарта, сж тукъ. Тѣхната захаръ небила българска затова, че тѣ сж акционерни и сж чужди капитали. Като такива тѣ се ползватъ отъ цвеклосячи, отъ работници и отъ консуматори. И затова ние слушаеме да ни се говори, че, ако фабриките бждатъ кооперативни, последните нѣма да използватъ нито цвеклосячи, нито работници, нито консуматори.

Когато така ни се приказва, забравятъ се два голѣми факта. Първо, нийде въ свѣта нѣма кооперативни захарни фабрики. Обяснява се това съ особено голѣмия рискъ въ тая индустрия — *рискъ, който цвеклосячи, или консуматори, не могатъ и не искатъ да носятъ*. Свѣтското захарно производство, трѣстиково или цвеклово, е по-голѣмо отколкото е свѣтската захарна консумация. Последната не може да се разшири съ пласментъ подъ производната цена. Конкуренцията и борбата за пазари сж голѣми. Въ интереса на производителитѣ на трѣстика и цвекло, производителнитѣ държави насърчаватъ производството съ премии. Национално-стопански интереси налагатъ покровителствени мита срещу вноса. Въ тая колосална борба, кооперацията на производителитѣ, която търси възможно по-голѣма цена, среща рискъ, отъ който се бои; тогава, когато кооперацията на консуматоритѣ иска да заеме използвателно положение и да се радва на по-ниска цена. Акционерната форма е по сръдната и поема риска. Митнишката политика е регулаторътъ.

Второ — тѣ би били „кооперативни“ захарни фабрики само по име. Принадлежащи само на цвеклопроизводители, тѣ ще искатъ да се наложатъ и на консуматори, и на държавата, и на труда. Такива на консуматоритѣ, последните ще се наложатъ на цвеклопроизводителитѣ, да

не говоримъ какво ще правятъ съ труда. Съвмѣстно всинца наедно, сигурно е, че ще наложатъ интереситѣ си на тия, които сж дали паритѣ, не цвеклопроизводителитѣ и не труда, но управлющитѣ и директоритѣ, които търсятъ за себе си работа и печалби, безъ да влагатъ на рискъ капитална отговорностъ И, следователно, поради особената природа на работата, въ тия фабрики нищо кооперативно не би имало. Цвеклопроизводителитѣ сами неучаствуватъ въ захарната фабрикация. Тя се ползува, сжщо като акционерно предприятие, отъ наеманъ трудъ, билъ той административенъ, технически и работнически, съ тая разлика въ полза на акционерната форма, че тамъ главнитѣ акционери сж специално индустриалци на захаръ и прѣко заинтересувани въ успѣха. Цвеклопроизводителитѣ искатъ висока цена на цвеклото и малко искатъ да знаятъ за фабричния трудъ, толкова повече въ време на настроение за груби съсловни интереси. Какъ ще се отнесе тоя трудъ къмъ тѣхнитѣ интереси, това е една голѣма задача. Тѣ не се интересуватъ много и за фабричнитѣ разходи и, колкото се касае до цвеклото, си го представяватъ като едно обикновено варене, тогава когато захарната индустрия е единъ далеко посложенъ процесъ. Тѣ не се интересуватъ и за фискални интереси, които увеличаватъ продажната цена на захарта. Тѣ не се интересуватъ толкова повече за консуматоритѣ, които искатъ евтина захаръ. И такава, каквато тѣ биха искали да получатъ отвънъ, по нѣкаква мечтана отъ тѣхъ низка цена, това никога нѣма да бжде, взета въ съображение производната ѣ стойностъ, валутния курсъ, транспорта, митото и акциза, да неговоримъ за търговската печалба, както и да е устроена търговията. Именно захарната фабрика на цвеклопроизводителитѣ, за тѣхния интересъ, ще иска да използва и труда и консуматора, като използва и митнишкото покровителство. Думата че ще дадатъ захарта по производната ѣ цена, е само дума. Производната цена е смѣт-

ка и зависи какви елементи тя ще съдържа. До кжде може да иде една наша кооперация, това вече знаемъ.

На 1925-та год. нашето захарно производство бѣ прекъснато. Ние бѣхме при свърхпроизводство. Консумацията неможеше да се разшири по цени подъ производнитѣ, нито коштуемитѣ, прибавенъ и акциза. Две захарни фабрики спрѣха работата. Приказката, че тѣ спрѣха работата защото бѣха съ негодни машини и харчили безъ смѣтка, е праздна приказка. Захарното производство бѣ прекъснато най-главно, защото цвеклосячитѣ бѣха настроени да не сѣятъ, освенъ при цени, които никоя смѣтка не позволява. Въ в. „Слово“ отъ 15 декемврий 1925 год. брой 1061, това бѣ г. инженеръ Г. Рашевъ, който писа за „трудноститѣ при разрешаване захарния въпросъ“. Той ни казваше, че „презъ време на войната и следъ нея, се появиха демагози, които, безъ да знаятъ шо е цвекло, захаръ и захарно производство, писали километрически статии, като исчислявали коштуемата цена и печалбитѣ на фабриките съ невѣрни данни, раздухваха страститѣ до преустановяването на захаро-производството. Тѣ ѣ пострадаха много интереси и търговския ни балансъ“. Той призна увеличението на покровителственото мито за да се противостои на чуждата конкуренция; отъ отъ друга страна, фабриките се задължиха да не увеличаватъ цената на захарта. Той решително отхвърли намѣсата на министерства, камари и пр. въ отношенията между цвеклопроизводителитѣ, захаропроизводителитѣ и потребителитѣ. Цената споредъ него ще се регулира отъ митото.

Пушането презъ течение на 1925-та г. на чужда захаръ увреди и на износа на нашата излишна захаръ. Защото, трѣбваше да се издържа конкуренцията и тукъ и вънъ. Това бѣ г. Проф. Ив. Ивановъ, който на 4 юний с. 1925-та г. излѣза въ в. „Епоха“ съ статия поветена на „кризата въ нашата захарна индустрия“. Той ни каза че „захарното производство било недостатъчно рентабилно, че ние сме при свърхпроизводство

и недостатъченъ пазаръ и това заставило захарнитѣ ни фабрики да прекъснатъ работата. Това лишило цвеклосячитѣ отъ 400 милиона лева приходъ, причинило голѣми други загуби за народното стопанство“. И иска внимание, защото тая индустрия е отъ голѣмо значение за насъ; иска постоянна митнишка тарифа, иска внимание къмъ чуждия капиталъ, да не би той да се оттегли.

Презъ тая 1925-та година пресата бѣ изпълнена съ маса други статии въ рху захарния въпросъ. Които разбираха национално-стопанската страна на въпроса тѣ искаха наше захарно производство. **Българскитѣ селяни трѣбва да иматъ единъ продуктъ повече.** Въ сеидбената система, захарното цвекло, последвано отъ зимнина, или друга зърнена пролѣтина, е на свѣето мѣсто. Торенето не следъ цвеклото, но преди него, зависи отъ оборски торъ и отъ минералното допълнение. Оборския торъ иска ското въдство — това иска храна. Сеидбената система трѣбва да ни даде фуражъ, захарното производство ни дава и цвекловитѣ резанки. Въ това критиката не бѣ достатъчно съсредоточена. Тя изнасяше смѣтки какво струва на производителя цвеклото. И ги изнасяше по една предприемаческа метода. Тя не търсеше компенсации толкова въ рандемана, колкото въ цената. Мислеше се, че подъ покрива на голѣмитѣ сгради на фабриките е пълно съ злато което трѣбва да се вземе. Забрави се, че това е едно обръщане на вложени въ предприятието чужди външни спестения. И това обръщане е при една съобразена дисциплинирана смѣтка, и по отношение на цвеклосячи, и по отношение на трудъ и по отношение на производствени разходи, и по отношение на евентуална чужда конкуренция, и по отношение на пласментъ. Походътъ срещу тая дисциплинирана смѣтка взе характера на юрушъ за интереси на едни срещу други. Взе характера на юрушъ подбѣнъ на тоя въ кооперациитѣ. напр. въ „Асѣновѣ крепостъ“, синдикатитѣ и опигитѣ въ кооперативната търговия съ зърнени храни. Така стопанство не се води. София и Пловдивъ излѣзоха отъ захарното производство. Излѣзоха подъ натиска на искания, които

искаха едно чисто и просто разграбване. Русе, Горна Орѣховица и Каяли, поставиха въпросътъ въ освѣтление на неговитѣ много страни и подновиха производството при всички възможни подобрения. Това е тѣхната заслуга.

Сега сме презъ друга фаза въ развитието на въпроса. Въ името на цвеклосячи на първо мѣсто и на консуматори на второ — за труда не се говори, ше се прави кооперативна захарна фабрика. На 30 юний г. шѣли да се турятъ основитѣ ѣ въ с. Долна Митрополия. *Необходимо е да знаятъ, и въ село и въ градъ, положението на въпроса. Ние сме вече достатъчно освѣтлени и ще кажемъ думата си.*

Най-първо се е мислило за една голѣма захарна фабрика, която да преработва до 7,500 вагона цвекло, каквото може да се набере по дветѣ линии Плевенска и Сомовитска. И още за една втора голѣма фабрика за преработване други 7,500 вагона цвекло по Шуменската линия. Напуща се тая мисль и се иде до една малка фабрика италианска система де Векисъ за 2,500 вагона. Цвеклото щело по напредъ да се суши по гаритѣ въ особени сушилни и шѣло да се носи сухо цвекло въ с. Долна Митрополия и да се прави захаръ. Резанкитѣ изчезватъ. Когато се видѣло, че тая работа е невъзможна, дошло се до другъ типъ малка чехска фабрика Новакъ & Янъ за 1,500 вагона цвекло, който типъ въ Чехия не билъ още изпитанъ. Ще го изпитае ние....

Мислило се отъ началото, че за дветѣ фабрики въ Плевенъ и Шуменъ ше трѣбватъ до 100 милиона лева. После се дошло само за една до 50 милиона. Сега ни се казва, че малката фабрика за 1,500 вагона шѣла да струва 12 милиона.

Събрани сж до сега 10 милиона. Тѣ сж внесени отъ общини, кооперации и лица, кой когото можалъ да ангажира най-главно въ селата. Отъ плевенско сж внесени най-малко пари. Тия, които сж внесли пари далеко отъ мѣстона фабриката, отъ Търновско, Шуменско, Варненско, Русенско, Вратчанско и Южна България, като ще даватъ цвекло, ще очакватъ евтина захаръ и дивидендъ на паритѣ си. Отъ досегашнитѣ общи събра-

ния се знае, че лихвитът на внесените пари сж разходвани за персонал. На последното време е купен и автомобил.

Съ въпросът е била сезирана **Бълг. Централна Кооперативна банка**. Тя взела мнението на компетентни хора, които се изказали, че за тая малка захарна фабрика, били необходими 24 милиона: за здания, фабрика и оборотни и още други 6 въ резерва, за всѣка евентуалност. И най-главно казали, че не била достатъчно ясно разработена стопанската работа на предприятието. Затова **Бълг. Централна Кооперативна банка се оттеглила на страна** от проектираното предприятие. Новакът & Янъ поискали гаранция, че ще им се плати фабриката, такава гаранция била поискана от кооперативната банка, но тя отказвала да я даде.

Съ въпроса билъ сезиранъ тогава съюза на Популярните банки. Неговият управителен съветъ, въ който заседава и министъръ председателя г. Ляпчевъ, така сжщо отказалъ да вземе участие въ тази работа. Сезирани били Популярни банки, които сж внесли делове за това предприятие. И тѣ се резервирали да участватъ друго яче, съ гаранции и следователно после съ кредити.

Ние сме предъ голѣмия фактъ, че компетентните учреждения се боятъ отъ това предприятие. Не се бои на първо мѣсто единъ човѣкъ. Това билъ г. д-ръ **Илия Палазовъ**. Той е директоръ на Съюза на Популярните банки, който бѣга отъ тая работа. Той е членъ и на управителния съветъ на „Българска захаръ“. Отъ къде черпи куражъ. Разказватъ, че завчера въ конгреса на Популярните банки, той изнесълъ докладъ за 9 милиона лева загуба отъ търговия на неговия Съюзъ съ жито и произвежда-

не на брашно. Това било опитъ за търговия и производство. Значи ние имаме работа съ опити и то съ чужди пари и подъ чужда отговорност. Въ името на Кооперацията ще се прави опитъ и съ захарното производство. Следъ първата малка селска захарна фабрика тукъ, щѣла да се направи друга въ Шуменъ, трета, четвърта и т. н. на други мѣста, до като се достигне до 20 такива фабрики, които ще съборатъ сегашните три или петъ и ще се стигне до ново социалистическо кооперативно стопанство, което ще освободи цѣвклосячи, консуматори и трудящи се. Народъ и общество трѣбва да знаятъ какъ е поставенъ въпроса и кжде се намира той.

Г-нъ Д-ръ Илия Палазовъ твърди, че при сегашните захарни фабрики цвеклото изтушавало земята. При кооперативните фабрики това нещѣло да бжде, защото щѣли да се използватъ отпадците. Сигурно думата е за резанките, за кашата. Има единъ фактъ, който трѣбва добре да се знае. Преди години резанките сж предлагани безплатно и никой не е искалъ да ги взема. Брикетирани тѣ не сж били търсени и презъ войната. Сега тѣ се търсятъ презъ цѣла година, най-много до стотина вагони. когато тѣ представляватъ единъ излишъкъ къмъ 2,000 вагони. Който иска да ги използва, най-главно цѣвклосячитѣ, могатъ направо да ги теглятъ отъ фабриката, безъ всѣкакви търговци—посредници, разбира се, съ вагони и по реда на договоритѣ, като си взематъ и това, което имъ се дава безплатно. Но, да ги искатъ и да ги получаватъ и да неоставятъ вагонитѣ за обратно плащане навло, гербъ и почистване отъ фабриките.

И най-накрая срещу много лъжи има истини, които така сжщо трѣбва

да се знаятъ Договора за инсталиране на фабриката не е сключенъ. Исканите гаранции никой не дава. Надеждата да бждатъ внесени на „Българска Захаръ“ още милиони отъ подписка при толкова неизвестността е проблема **Кооперация „Напредъ“**, която пласира четвъртината отъ нашето захарно производство, стои на страна и нито влиза въ подписката за „Българска захаръ“, нито ѝ дава гаранции. Илюзия е, че ние можемъ да произведемъ повече захаръ и да изнасяме, защото е въпросъ до конкуренция. **Заблуждение е, че задъ „Българска захаръ“ стои една сила отъ цѣвклосячи и консуматори**. Тя е такава сила, че се прави всичкият натискъ да влезе държавата и тукъ за да понесе отговорности. Искатъ да изправятъ **Бълг. Центр. Коопер. банка при свършенъ фактъ на започване и да я оставятъ да дава пари за опити**. *Обаче, толкова опити сж станали и до такава катастрофа се е дошло съ опростяване на милиони, че ще бжде чудно да видимъ нови рани да се отварятъ. Политиката на насилие надъ държавните банки да даватъ пари за лудории, никой не може да поддържа. Кооперацията въ България се намира предъ голѣмия въпросъ да види кжде е и какво е. Съ спестяването, което ѝ се повѣрява на уползотворение въ стопански обекти които сж ждани за издигане, съживяване и обнова, не може да разполага както ще една „кооперативна“ организация отъ молюски, която е хванала държавата и обществото за гушата, гълта и опростява милиони чужди пари и се гавра съ народо-стопански и обществени интереси.*

Н.

ХРОНИКА

Редакционни—Отъ настоящия брой „Плѣвенски Новини“ се печата въ печатницата на Мотавчиевъ.

Вестникътъ е издание на досегашния редакторъ и стопанинъ **Ив. Бакаловъ**.

Молимъ нашитѣ читатели и клиенти за справки и пр., да се обръщатъ направо до него или Мотавчиевъ—телефонъ № 63.

Съобщаваме сжщо, че както досега, така и за напредъ вестника ни ще бжде свободна трибуна за всички стопански и обществени въпроси, безъ да взимаме страна по тяхъ. защото така смѣтаме, че най-добре ще можемъ да изпълнимъ своятъ скръменъ журналистически дългъ.

Отъ Редакцията.

Отъ вчера, петъкъ, една комисия въ съставъ: полковникъ Бахчевановъ, окръжен управител, г. Хайдудовъ, кмета на града **Ив. Миндиликовъ**, но тариуса при окръж. сждъ г. Я. Каракашевъ и др., започна тегленето на гарнизонната лотария въ салона на д-во „Съгласие“.

Празникитѣ вестници „Народни листи“, „Народна политика“ и Храдекралевския вестникъ „Край“, въ единъ отъ последните си броеве печататъ три много оригинални разкази отъ нашата съгражданка—писателката **Рена П. Попова**. Вестникъ „Край“ е помѣстилъ и портрета ѝ съ кратки биографически белешки.

Въ последните дни поради нѣкои междуселски спорове, отношенията между горно и долно джбничени сж се съвсемъ влошили. Умразата е стигнала до тамъ, че преди нѣколко дни, когато бѣше панаира въ с. Горни-Джбникъ, долно-джбничени се опитали да го осуетятъ.

Смѣтаме, че е нужно намѣсата на административната властъ, за да се избѣгнатъ нежелателни инциденти подобно на тия, които станаха преди две-три години между населението въ селата **Радиненецъ** и **Виная**.

На 21, 22 и 23 юлий т. г. въ Плѣвенъ ще се състои събора на юношитѣ туристи отъ цѣла България.

Общината нареди да се направятъ тротоаритѣ по улица „Борисова“. Една великолепа идея за реализирането на която виновниците ѝ заслужаватъ похвала. Но кой ще направи тротоаритѣ около Музея?

На 6 и 7 юний т. г. въ София ще заседава конгреса на българските артисти. Въ точка „разни“ ще бжде повдигнатъ въпроса за съставянето на Плѣвен. Гр. общински театъръ.

IX Междунар. Дунав. Панаиръ

Отъ 23 августъ до 30 септември въ

Братислава

(Чехославия)

Отъ день на день търговскитѣ връски между България и Чехославия се заенлватъ съ добри изгледи и за дветѣ страни Компенсационните сдѣлки дадохъ добри резултати и надежда тѣзи размѣни да се увеличатъ

Българскиятъ търговецъ ще трѣбва да обърне особено внимание на Братиславския панаиръ който има грамадните преимущества да бжде близо до голѣмитѣ центрове: **Прага, Виена, Будапеща** и върху **Дунава**, голѣмата водна артерия, която свързва направо централна Европа съ Истокъ.

Тѣзи благоприятни условия сж способствували за постоянното увеличение на трафика на Братиславското пристанище и ако 1913 година е показала 140,000 тона, то 1929 година показва 545,000

На тазгодишния есененъ панаиръ, който ще се състои отъ 25 августъ до 3 септември, освенъ цѣлата чехска индустрия, ще вземе участие и чехското министерство на просвѣтата, съ специаленъ павилионъ за професионалното образование. Целта на тази изложба ще бжде представянето на новитѣ образци и извършения напредѣкъ въ **стъкларството, керамиката, дървенитѣ издѣлїи, играчките**.

По всичко изглежда, че Братиславския панаиръ не ще бжде само изложба на чехската индустрия, но и огледалото за свѣтовния напредѣкъ.

Пжтуването по Дунава е особено приятно и извънредно евтино. То ще достави на търговеца изгледи и случай за нови печалби, за износителя нови пазари, учителя и ученика голѣма поука.

За всички сведения отнесете се до: **Българо-чехословашка търговска камара**, ул. Кракра 15-София.

За сезона

набавете си новоиздѣлата книга

Тайната на морето

(използуване морето отъ деца и възрастни)

отъ Д-ръ **Зах. Гановъ**

Цена 25 лева.

Доставя се отъ книжаритѣ или автора—Плѣвенъ.

Дава се подъ наемъ хигиениченъ горенъ етажъ съ 4 стаи и кухня, VI кв. площадъ „Македония“. Споразумение при **Иото Търничковъ** и адвоката **Ив. Зонковъ**.

Екскурзиянти.

въоржете се съ продукти отъ

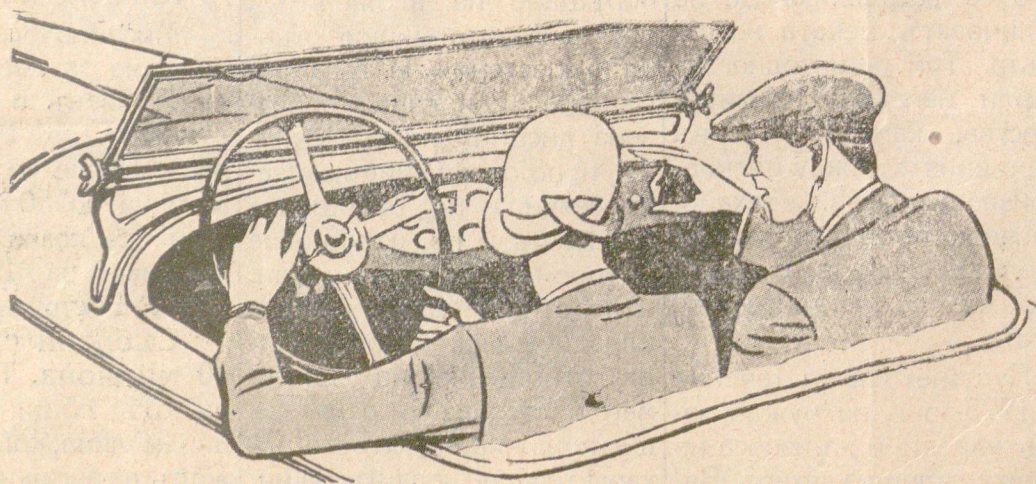
магазинъ „ХАЛИТЪ“.

Продавамъ 200 кв. м. дворно мѣсто съ стара къща и фурна въ Плѣвенъ VI кв. Споразумение адвокатъ **Ив. Зонковъ** и **Иото Търничковъ**.

Отъ положителенъ источникъ се научаваме, че площадчето предъ църквата „Св. Николай“ ще бжде павирано. Гражданството съ задоволство посреща тая идея.

Печатница — Мотавчиевъ — Плѣвенъ. Печ. № 91.

Курсъ по автомобилното дѣло

Отъ 15 юлий т. г. въ Плѣвенъ

ИНЖЕНЕРЪ ГЮНДЮРЕВЪ

открива курсъ по **АВТОМОБИЛНО ДѢЛО** за шофьори и любители — дами и господа. Кормилнитѣ упражнения ставатъ съ новъ автомобилъ. Курсътъ разполага съ най-модерни пособия за лесно изучаване като цѣвтни картини, модели и пр. Справки и записвания при г. **ДЮЛГЕРОВЪ**, електро-техническо бюро „РАДИО“, площадъ „Сободата“.